

Verslag “Orgelfestival Holland 2011”

ORGELFESTIVAL HOLLAND 2011

ALKMAAR 17 - 26 JUNI 2011, GROTE ST. LAURENSKERK

- ◆ VAN COVELENSWEEKEND
18 juni, Orchestra Barocca uit Milaan
19 juni, 500 jarig bestaan van
Covelensorgel, Orgelconcert
- ◆ “GRAND PRIX D’ECHO”
INTERNATIONAAL
ORGELCONCOURS
17, 21 en Finale 24 juni
- ◆ ORGELCONCERTEN
20 juni en 22 juni
- ◆ JEUGDCONCERTEN
22 juni “Peter en de Wolf”
23 juni “De kerk, de dood
en het meisje”
- ◆ EUROPESE ORGANISTEN
UNIE WEEKEND
25 juni Canterbury Cathedral Choir,
Orgelexcursie
26 juni Europese Organisten
Unie concert.

500 JARIG BESTAAN VAN COVELENS-ORGEL

WWW.ALKMAARORGELSTAD.NL Toegangskarten via VVV Alkmaar of aan de kassa van de kerk.

Inleiding

Van 17 tot en met 26 juni 2011 vond de elfde editie van het Orgelfestival Holland plaats in Alkmaar en omgeving. Het festival bestond uit een internationaal orgelconcours, een orgel academie, dagelijkse concerten en speciale concerten voor de jeugd. De twee weekenden die het festival omlijsten hadden bijzondere thema's.

Het eerste weekend was gewijd aan het 500-jarige Van Covelens-orgel, het oudst bespeelbare orgel in Nederland. Draaiorgels verspreid over de hele stad strooiden orgelklanken uit over het winkelende publiek. Stadsbeiaardier Christiaan Winter verzorgde diverse carillonbespelingen als introductie op de festivalprogramma's.

Het afsluitende weekend had een sterk vocaal accent door de komst van het fameuze Canterbury Cathedral Choir en werd besloten met een echt Europees concert waarop alle aanwezige ECHO-organisten en juryleden hun kunsten vertoonden. (ECHO=European Cities of Historical Organs)

Concours

Foto: Jan Zwart

Het internationale orgelconcours had in deze editie een bijzondere opzet: het deelnemersveld bestond exclusief uit prijswinnaars en finalisten van de drie gerenommeerde oude muziekconcoursen uit de ECHO-steden Alkmaar, Freiberg en Innsbruck. De 13-koppige jury bestond uit de artistieke leiders van de ECHO-steden aangevuld met enkele vooraanstaande muziekcritici en was daarom bijzonder representatief bezet.

Doel van de samenwerking is het creëren van een podium voor jonge musici en bij te dragen aan hun carrière. Een negental jonge getalenteerde organisten maakten hun opwachting in Alkmaar om te strijden om de Grand Prix d'ECHO.

De deelnemers presenteerden zich in de eerste ronde op beide orgels van de Grote Sint Laurenskerk. Onder de zes geselecteerde deelnemers die naar de tweede ronde mochten bevonden zich maar liefst vier vrouwen! De halve finale vond ditmaal voor het eerst plaats rond het gerestaureerde Müller-orgel van de Kapelkerk.

de zes finalisten

foto: Jan Zwart

De drie finalisten waren Annette Gfeller uit Basel, Charlotte Marck en Manuel Tomadin. Zij vertolkten in de finale naast oude muziek op beide orgels ook een première: een nieuw orgelwerk voor het jarige Van Covelens-orgel. De terechte winnaar van de Grand Prix was Manuel Tomadin die ook de publieksprijs in ontvangst mocht nemen. De tweede prijs ging naar Charlotte Marck terwijl Annette Gfeller de derde prijs behaalde. Het niveau van het concours was in deze elfde editie uitzonderlijk hoog te noemen. Het talrijke publiek en de jury hebben genoten van vele muzikale hoogstandjes.

Concerten

De aanwezigheid van elf ECHO-organisten maakte het mogelijk een veelzijdig orgelconcertaanbod op de orgels in Alkmaar en omgeving te organiseren.

De 500ste verjaardag van het Van Covelens-orgel werd opgeluisterd met speciale orgel plus concerten op zondag 19 juni. Bespelingen op dit oude orgel, gelardeerd met

Foto: Jan Zwart

blokfluitmuziek en gregoriaans gezang, afgewisseld met lezingen over de ontstaansgeschiedenis van het instrument, verleenden de viering een feestelijk karakter.

Het slotconcert van het festival was een muzikaal voorbeeld hoe interessant de muzikale toekomst van de EU zou kunnen klinken: alle

organisten speelden muziek uit hun eigen land en traditie in een open en geanimeerde atmosfeer.

Verder waren er twee juryconcerten, een excursie met concerten naar historische orgels in Hoorn en Enkhuizen en een drietal jeugdconcerten.

Het openingsconcert was een ander voorbeeld van samenwerking tussen de ECHO-steden. Vier ECHO-organisten waaronder de twee Alkmaarders speelden met een Milanees barokorkest Bach's concert voor 4 klavecimbels. De beroemde Italiaanse violist/dirigent Stefano Montenari stal de show met zijn verfrissende uitvoering van de populaire vier Jaargetijden van Vivaldi. Het talrijk gekomen publiek reageerde enthousiast.

Het andere uitzonderlijke concert werd verzorgd door het jongenskoor van Canterbury Cathedral. Helaas werden hun hemelse klanken af en toe aards verstoord door een gelijktijdig concert met versterking op het culturele plein. Dirigent David Flood was desalniettemin zo onder de indruk van de Alkmaarse akoestiek en entourage, dat hij aangaf in de toekomst graag weer naar Alkmaar te komen.

Foto: Ema Faust

Jeugd en Orgel

Een van de speerpunten in het beleid van het Schnitger orgelconcours zijn activiteiten met en voor jongeren.

Speciaal voor jonge kinderen waren er twee voorstellingen in de Katholieke Sint Laurentiuskerk van 'Peter en de Wolf', een orgelbewerking voor twee organisten en verteller van het bekende werk van Sergej Prokofjev. Ademloos luisterden de jonge kinderen naar acteur Huib Ramaer en volgden zij de acrobatenkunsten van het orgelduo Maurizio Croci & Roberto Antonello achter de orgelklavieren.

Net als in 2009 verzorgde kunstencentrum Artiance een avond in de Grote kerk voor de oudere kinderen. Dit interactieve concert werd tot een geheel gesmeed met orgel improvisaties. Jonge musici duelleerden ook zelf met het grote orgel in een nieuwe compositie van de Alkmaarder Ed de Boer. Het regionaal jeugd-orkest en de stadsorganist lieten horen hoe eendrachtig een groot kerkorgel en een jeugdorkest samen kunnen musiceren. De enorme toeloop van merendeels jonge mensen maakte deze avond tot een onvergetelijke happening!

Academie

De aanwezigheid van elf ECHO-organisten maakte het mogelijk een veelzijdig orgelconcertaanbod op de orgels in Alkmaar en omgeving te organiseren.

De orgel academie beoogt jonge en oudere orgelspelers de gelegenheid te bieden praktisch in aanraking te komen met het Alkmaarse orgelbezit en te leren hoe zulke specifieke instrumenten dienen te worden bespeeld om tot optimale uitvoeringen te komen. Net als in voorgaande jaren bevatte het deelnemersveld zowel profis, studenten als gevorderde amateurs. Er waren ruim twintig deelnemers afkomstig uit Nederland, Singapore, Rusland, Hongkong, Zuid Afrika, Engeland en Frankrijk....

Net als in voorgaande jaren bood de stichting een viertal jonge zeer getalenteerde Russische studenten uit Moskou en St. Peterburg de mogelijkheid de Alkmaarse Academie te volgen. Onder de bezielende leiding van de Alkmaarse

organisten Frank van Wijk en Pieter van Dijk, aangevuld met lessen van hun ECHO-collegae bood het programma groepslessen en lezingen in de Grote Sint Laurenskerk, afgewisseld met workshops op de andere Alkmaarse orgels en met regelmatige uitstapjes naar Beverwijk en Heiloo. De deelnemers genoten bovendien van het uitgebreide concertaanbod.

Het hoge niveau van de deelnemers uitte zich in het voortreffelijke afsluitende Academie concert op zondag 26 juni.

Marketing & Publiciteit

Ruim voor aanvang van het festival werd er ten behoeve van de Academie en de buitenlandse bezoekers geadverteerd in de internationale orgelbladen, zoals in het Engelstalige "Choir & Organ", het Franstalige "Orgues Nouvelles" en het Duitstalige "Ars Organi" en later in de Nederlandstalige orgelbladen. Het blad Choir & Organ dat het gehele Engelstalige verspreidingsgebied in de wereld verzorgt en het Noord Hollands Dagblad ondersteunden ons festival als mediapartner, dat heeft geleid tot diverse artikelen in Choir & Organ en vele advertenties (12 x op kwart pagina formaat), lezersaanbiedingen en publicaties in het Noord Hollands Dagblad. Ook werd er geadverteerd op de cultuurpagina's van de nationale dagbladen NRC en Trouw.

Verder werden er in Alkmaar en de regio rondom, flyers en posters verspreid onder alle culturele instellingen en hotels, campings en andere toeristische attracties.

Ook was er opnieuw een bijzonder prettige samenwerking met organisatie van de Alkmaarse Wandelvierdaagse en met de Stichting Draaiorgelvrienden, dat er toe leidde dat op zaterdag 18 juni in Alkmaar een lint van draaiorgels de deelnemers door de Alkmaarse historisch binnenstad.

Tijdens het tweede weekend van het festival stond ook de Alkmaarse Kaasmarkt weer in het teken van het Orgelfestival en werd de bel geluid door drie organisten Juryleden van het orgelconcours..

Het informatieve en rijk geïllustreerde programmaboek was voor veel festivalbezoekers een gewaardeerde gids en naslagwerk, met biografieën van juryleden, concoursdeelnemers concertgevers, ensembles en een beschrijving van de Alkmaarse orgels.

(Voor een uitgebreid overzicht van alle advertenties, publicaties, voorbeschuivingen en recensies is er onze bijlage "Publicaties".)

Sponsors, subsidieverleners en mediapartners

Mede door de bijdrage van onderstaande sponsors, subsidieverleners en mediapartners kon het "Orgelfestival Holland 2011" weer een succes worden.

Vrijwilligers

Het is niet alleen het geld, maar ook de inzet van veel vrijwilligers die het succes van het festival bepalen. We noemen met name de medewerkers en vrijwilligers van de Grote St. Laurenskerk en Vrienden van het Orgel in Alkmaar.

Het bestuur van de Stichting Internationaal Schnitger Orgelconcours

Onze stichting werkt zonder winstoogmerk en haar bestuursleden werken belangeloos mee aan het welslagen van het Orgelfestival. Zij hebben geen andere interesse dan de orgelcultuur in Alkmaar en zijn regio aan een zo'n breed mogelijk publiek bekend te maken. De organisatie van het festival is geheel in handen van de bestuursleden zelf en vrijwilligers van de stichting Internationaal Schnitger Orgelconcours. De organisatiekosten bedragen minder dan 6% van de totale begroting, zodat nagenoeg al het door subsidies en sponsoring verkregen geld voor de culturele doelstelling van het festival wordt aangewend.

De bestuursleden:

Wim van der Ham, voorzitter
Frans Seijdell, secretaris
Paul Stoop, penningmeester
Pieter van Dijk, artistieke commissie
Otto de Jong, artistieke commissie
Frank van Wijk, artistieke commissie
Jan Glaubitz
Erica Hoorn
Hans Kelder
Henk Pruis
Anikó Koroknai, bestuursassistent

Meer informatie

Informatie over alle activiteiten van de Stichting Internationaal Schnitger Orgelconcours is te lezen op de website: www.alkmaarorgelstad.nl

Samenvatting

Het elfde Orgelfestival Holland is succesvol verlopen. Zowel de enthousiaste reacties in de pers, in de vorm van krantenartikelen en –recensies, als van festivalbezoekers en deelnemers, die schriftelijk of via digitale kanalen hun enthousiasme deelden, onderstrepen dit succes. De publieke belangstelling voor het festival vertoonde ten opzichte van de voorgaande editie groei. Meer dan 3000 bezoekers bezochten een of meerdere concerten.

Pieter van Dijk en Frank van Wijk, september 2011